

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბლის ქუჩაზე, მელიქიშვილის სახლში, № 43

კანტორა რედაქციისა: მელიქიშვილის სტამბაში, ბანოვის ქუჩაზე.

ხელის-მოწერა: მიიღება კანტორაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Типографіи. Въ редакцію газ. „Дროზა“.

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მან., ნახევარ წლისა—4 მან. და 50 კაპ., ოთხის თვის—3 მან., ერთის თვისა—1 მან.

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

განცხადება: მიიღება ქართულს, რუსულს, სომხურს და სხვ. ენებზე. ფასი განცხადებისა: დიდი ასო-კმით ასოზე—1 კაპ., ასო-მთავრულით სტრიქონზე—8 კაპ., ჩვეულებრივის სტრიქონით—5 კაპ., პატარა—4 კაპ.

დროზა

ცალკე ნომერი ღირს შაურათი

რედაქციის უფლება აქვს გაასწოროს და შემოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატია ავტორს არ დაუბრუნდება.

უმოკრილესად ვთხოვთ იმ ჩვენს აგენტებს, რომელთაც რედაქციისთან თავიანთ ხელის-მოაწერელის ანგარიში ჯერ კიდევ გასწორებული არა აქვთ, რაც შეიძლება მალე გასწორონ ანგარიში და ხვადრი უფლი გაზეთისა გამოგზავნონ რედაქციაში.

ტელეგრაფები

(ოფიციალური)

ბრძოლის ველიდან

ოქტომბერი, 19 ივლისს. ღენერალ ალხანოვის ჯარის მარჯვენა კალონამ გამარჯვებით გადაიარა ჯგერთა, თუმცა ეს ადგილები მტერს ძალიან გამაგრებული ჰქონდა. მტერი დავამარცხეთ და პოდორს იქით განვდევნეთ. ამ გამარჯვების წყალობით, ხმელეთზე გამოსული ოსმალოს ჯარი აჯანყებულ აბხაზებისაგან გაცალკევებული შეიქნენ. ჩვენი ცხენოსანი ჯარი მდ. მოკვის ნაპირით თითქმის ზღვის ნაპირამდინ მიდის. ჩვენი მხრით მოკლულია—1, დაჭრილია—14.

ოქტომბერი, 19 ივლისს. ოჩამჩირეში მოვიდა ორი ხომალდი ოსმალებისა, ერთი ცეცხლის გემი რამდენიმე დიდი ნავით დაამას გარდა ორი ჯავშნიანი ხომალდი; ერთს ამათგანზე აღმირალის ფლაგია (დროშა).

ოქტომბერი, 20 ივლისს. რადგან ღენ. ალხანოვის ჯარმა სოფ. მერკულოკი დაიჭირა და ჯგერთისაკენცა გაიწია, ამის გამო ოსმალოებმა მიატოვეს ოჩამჩირე, რომელიც ჩვენმა ჯარმა უკვე დაიჭირა. პოდორის მახრა ამ ქამად ჩვენს ხელშია.

მინა, 20 ივლისს. ბელგრადში დაბრუნდა პრაგუევიციდამ საბერძნეთის ელჩი, რომელიც თავის მმართველობისაგან იყო იქ გაგზავნილი იმ განზრახვით, რომ სერბიასა და საბერძნეთს შუა ერთად მოქმედებისა და კავშირის პირობა შეეკრა. მღჩმა ვერა გარბიდა-რა.

სტამბოლი, 22 ივლისს. ოსმან-ფაშასაგან მოვიდა აქ პლენოლამ გუშინ ტელეგრაფი.

ლევრაამმა, რომელიც გვაცნობებს, რომ 19 ივლისს დიდძალი რუსის ჯარი მოაღდა ამ ქალაქს მარჯვენა მხრიდან; მაგრამ, გაცხარებულის ბრძოლის შემდეგ, რუსები დიდის ზიანით უკუ-ვაქციეთ და წავიდნენ თავის ბანაკში; რუსების ჯარში ძალიან ბევრია დახოცილი და დაჭრილი.

ზალცბურგი, 20 ივლისს. ბერმანის იმპერატორი ამ თვის 27-ს მოვა აქ და მეორე დღეს წავა იშლში, საცა ნახავს აესტრიის იმპერატორს.

ოშის აზვები

აზიის ბრძოლის ველიდან

რუსულს გაზეთს „ახალს დროებაში“ დაბეჭდილია შემდეგი ლექსი, რომელიც ამ გაზეთს 15 ივლისს მიუღია ბათუმში:

„მუხთარ-ფაშა ემზადება, რომ თავის ჯარით დაეცეს ღენერალ-ადიუტანტის ლორის-მელიქოვის წინამძღოლობით მყოფს რუსის მცირე აზიის მთავარ არმიას.“

შენის გაზეთში „Politische Correspondenz“-ში შემდეგი მოსაზრება დაბეჭდილი საზოგადოთ ახლანდელ ომიანობის შესახებ და განსაკუთრებით მცირე აზიის ბრძოლაზე:

„მცირე აზიაში ღენ.-ადიუტ. ლორის-მელიქოვის იმდენი ჯარი არა ჰყავდა, რომ ერთსა და იმავე დროს შარსთანაც დაეყენებინა ჯარი და გაშლილ ველზედაც ბრძოლა გაემართა. ამის გამო, მას შემდეგ, რაც მუხთარ-ფაშას ასე ბლომათ მოვიდა ახალი ჯარები, ლორის-მელიქოვი იძულებული შეიქნა, რომ შარსს მოსცილებოდა. ახლა ის მურუქ-ღარაში მოვლის მტერს.

„მაგრამ როგორც უნდა გადაწყდეს აქ, აზიაში, საქმე, ამას მაინც-და-მაინც მაღდენი მნიშვნელობა არ ექნება; ბრძოლის საქმე მერაპის ველზე გადაწყდება და არა აზიაში, ძავესის და მცირე აზიის რუსის ჯარს მხოლოდ ის მნიშვნელობა აქვს, რომ მერაპის ბრძოლის ველიდან რაც შეიძლება მომეტებული ჯარები მოაშორებინოს ოსმალებს. ეს

მიზანი შეასრულა ამ ჯარმა; მართლაც, თითქმის რაც საუკეთესო ჯარები ჰყავდა ოსმალებს, ყველა მცირე აზიაში გამოგზავნა და მერაპაში კი საქმე წააგეს.

„ახლა, როგორც ისმის, ოსმალოს სამხედრო მთავრობა მცირე აზიიდან ისევ მერაპაში აგზავნის ერთ ნაწილს თავის არმიისას; მაშასადამე მაშინ ლორის-მელიქოვის ისევ სუბტი მოწინააღმდეგე დახედება აზიაში და მოსალოდნელია, რომ ის ხელ-ახლად წინ გასწევს შარსს მიადგება და არზრუმისაკენც გაგზავნის თავის ჯარებსა.“

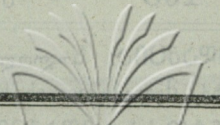
ლონდონის „რეიტერის აგენტობაში“ დაბეჭდილია შემდეგი ტელეგრაფი 11 ივლისს სტამბოლიდან მიღებული:

„7 ივლისს აკბუნარიდან მიღებული ღებუმა გვაცნობინებს, რომ 6-ს ივლისს შარგეთში დაბანაკებულმა ლორის-მელიქოვმა გამოგზავნა ოსმალოს მარჯვენა მხრის ჯარის წინააღმდეგ თავის ცხენოსანი ჯარი. შიხელი ომი შეიქნა; დამარცხებულ რუსებმა უკან დაიწიეს; მაგრამ ამ დროს იმათ მოუვიდათ ახალი ჯარი 6,000 კაცი რუსის-ყაზახები და შემდეგ ხელ-ახლად ატყდა ბრძოლა. არცერთს მხარეს არ დარჩენია გამარჯვება; ნაშუალამევის პირველ საათზე მებრძოლი მოშორდნენ ერთმანეთს და თავ-თავიანთ ბანაკში წავიდნენ.

„ამ ბრძოლაში რუსების მხრით 250 კაცი მეტია დახოცილი; ოსმალოებს კი 35 კაცი მოუკვდათ და 58 დაჭრილი ჰყავთ.

„ბრძოლის დაწყებამდამდინ, ე. ი. თოთხმეტა საათის განმავლობაში, მუხთარ-ფაშა ცხენიდან არ ჩამოხტარა, ყველგან თითონ დადიოდა და ახდენდა განკარგულებას.“

სპეციალური მცირე აზიელი კორრესპონდენტი ლონდონის გაზეთის „Daily Telegraph“-ისა იწერება, რომ ჰასან-ძალეში შარსის მახლობლად ოსმალოებს საავათმყოფოები აქვთ გამართული და აქ 2,500-მდინ არიან დაჭრილი და ავათმყოფი ჯარის კაცები.

ვეროსის ბრძოლის ველიდას

რუსულ გაზეთ „Голос“-ში მოყვანილია ვენის გაზეთს „Presse“-ში დაბეჭდილი ტელეგრამა სტამბოლიდან, 11 ივლისიდან, რომ ბოლომდე სამინისტრომ გადაწყვიტაო, რომ თუ რუსები ახლოს მოვლენ სტამბოლთან, სულთანმა უფოთ უნდა გამოჰფინოს მაჰმადის დროშა. შობარტ-ფაშა ხუთი ჯაგშინანი ხომალდით წავიდა სინაპში. მოელიან გატარებულ ბრძოლას ფლოტის მხრივ. აბდულ-მერიმ ფაშა და რედიფ-ფაშა გადასახლებულნი არიან ბრუსსაში.

მრთს ვენის გაზეთში იწერებინ 13 ივლისიდან შემდეგ ამბავს:

„ოსმალის ჯარმა მიატოვა თავიანთი დეკლარაციები აღმოსავლეთ სერბიის სამხედროზე და მიდინაში დასტოვეს მარტო 10,000 კაცი; ჯარი, რომელიც მოვიდა სოფიადამ, ისევ უკან დააბრუნეს. ბოლგარიის ხალხი, რომელიც ოსმალის ჯარში შესასვლელად არიან მოხმობილნი, მირბიან ბალკანების მთებისაკენ.“

ზაზეთი „Голос“-ის სპეციალური კორრესპონდენტი იწერება ტელეგრამით ვენიდან 14 ივლისს შემდეგ ამბავს:

„ინგლისური გაზეთის „Times“-ის სტამბოლელი კორრესპონდენტი სწერს, რომ თითქმის ყველა ბალკანის მთებზე გადასასვლელი ალაგები დაჭერილია რუსის ჯარითაო. ოსმალის ჯარი ძალიან შეწუხებულია ავანტიურებით. მეჰმედ-ფაშა ისეთ მდგომარეობაშია, რომ არ შეუძლიან დაიწყოს შეტაკება ათს დღეზე დაღრე.“

იგივე კორრესპონდენტი სწერს ამავე გაზეთში, რომ ღენერალი სიმერმანი მოვიდა სილისტრიასთან და ამ ციხის გარშემორტყმას უპირებსო.

იგივე კორრესპონდენტი კიდევ იწერება, რომ ალექსანდრე-ფაშა თავის მოლაპარაკებაში ანდრაშისთან არწმუნებდა იმ ხმის სიცრუეს, რომ ვითომ პორტას უნდა მოლაპარაკება მარტო რუსეთთან მშვიდობიანობის ჩამოგდებაზე. ვენიდანვე იწერებინ, საეჭვო არ არისო, რომ თუ ინგლისმა დაიჭირა ბალიპოლის კუნძული, ავსტრია უფოთ ჩააყენებს თავის ჯარს ბოსნიაში და ბერცოგოვინაშიო.

რუსულ გაზეთს „Голос“-ში მოყვანილია, 10 ივლისს, ბუხარესტიდან მიწერილი ინგლისურ გაზეთს „Times“-ში შემდეგი ამბავი:

„რუმინიაში რუსებმა გააკეთეს დიდძალი ყაზარმები სალოთებისათვის, ასე რომ ამ ყაზარმებში 200,000 კაცი დაეტევა.“

„ამბობენ, რომ რუსები აპირებენ სილისტრიის და რუსჩუკის გარშემორტყმას ერთ და იმავე დროს, იმ განზრახვით, რომ ამ ორმა სიმაგრეებმა არ მისცენ შემწეობა ერთმანეთსაო.“

ინგლისური გაზეთი „Times“ ამბობს, რომ ზოგიერთები ერთობ უმატებდნენ ოსმალეთის ჯარის რიცხვს მეროპაში, მაგრამ მათ 90,000 კაცის მეტი არა ჰყავთ, რომელთაც შეუძლიანთ წინ გასვლა იმ ოთხ-კუთხი სიმაგრეებიდან, რომელსაც შეადგენენ რუსჩუკი, სილისტრია, შუმლა და მარნა.

ნემენცურს გაზეთში „Tagblatt“-ში ლონდონიდან სწერენ, რომ ინგლისი ემზადებოა გატარებული ომისთვისაო. ლივერპულში ამზადებენ ჯარისათვის დიდძალ გადასაყვან ხომალდებსაო.

„მოლჭის სააგენტოში“ პეშტიდან იწერებინ 15 ივლისიდან შემდეგ ამბავს:

„სახალხო კრებამ, რომელიც შესდგებოდა 8,000 კაცისაგან, მიიღო გადაწყვეტილება, რომის (კრება) ჰკიცხავს რუსებისგან მიღებულ ომის წესს განსაკუთრებით ბოლგარიაში; ბოლგარიაში რუსეთის უფლებისა და გავლენის გაძლიერება ავსტრო-ვენგრიისათვის მავნებელი არისო, და ამის გამო განჩინება დასდევს, რომ კრებამ გავზავნოს დეპუტაცია მმართველობასთან და მან მოსთხოვოს რუსეთსაო, რომ ამ გვარი ბრძოლა მოსპოს, რადგან ეს ავსტრო-ვენგრიის ინტერესებს ეწინააღმდეგებაო.“

ამბობენ, რომ როგორც საკმაო ჯარს გადაიყვანს რუსეთი ბალკანის მთებს გადაღმა, იმწამსვე ეს ჯარი ორ ნაწილად გაიყოფაო, ერთი პირ-და-პირ სტამბოლის გზას დაადგება და მეორე კი ბალიპოლის ასაღებად იქნება გავზავნილიო.

მკოდნე, კაცები ამბობენო, სწერენ ერთს ფრანკფურტულს გაზეთში, რომ თუმცა ჯერ-ჯერობით მეროპაში ოსმალეთის საქმე ძალიან ცუდათ მიდის, მაგრამ ეს მდგომარეობა არც ისეთია, რომ იმის გაკეთება და საქმის მოგება ოსმალეთებს კიდევ არ შეეძლოსო. ჰველაფერი ღენერლებზედ, სარდლებზე არის დამოკიდებული: თუ ისინი იმდონ მხნეობასა და თავიანობას გამოიჩენენ, რომ ახალ საკმაო ჯარს მოაგროვებენ, დისციპლინას აღადგენენ ამ ჯარში და თავის დრო-

ზე და რიგიან ალაგას დასდევნაო. რუსის ჯარს, მაშინ დაელოდა შეწყობა, რომ რუსები ბალკანის მთებში შეაჩერონ და სტამბოლამდინ არ მიუშვან.

ახალი გარეშე საქმეთა მინისტრი ოსმალეთისა შემდეგ ტელეგრამას სწერს ოსმალეთის ელჩებს უცხო ქვეყნებში:

„პლენასთან გამარჯვების შემდეგ, ჩვენმა ჯარებმა წაართვეს რუსებს 9 ივლისს თოფის-წამლითა და სხვა-და-სხვა სამხედრო მასალებით სავსე ცხრა ურემი, რომელიც მოატოვა რუსის ჯარმა ბრძოლის ველზე, როცა ჩვენი ჯარისაგან დამარცხებული გაიქცა.“

იგივე მინისტრი იწერება ამას გარდა, რომ ტროვის ლუბერნატორი მაცნობებდო, რომ ამ ქალაქის აღების დროს რუსის ჯარმა და განსაკუთრებით ბოლგარიელებმა ბევრი ბარბარისობა ჩაიდინეს, მუსულმანების სოფლები გადაწვეს უიარალო მცხოვრებლები დახოცესო და სხე. რუსულ გაზეთებს ეს ამბავი, რასაკვირველია, არა სჯერათ,

„დროების“ კორრესპონდენცია

თრიალეთი, 18 ივლისს. აგერ სამი წელიწადია, რაც თრიალეთზედ სოფრესაში ანუ პოთელიაში მცხოვრებლები განუწყვეტლივ ჩივიან ჩემთან და მრავალ სხვასთანაც თავიანთ მწუხარებაზედ; მაგრამ, რადგანაც „მადარს მშინერიც მადლარი ჰგონია“, არავინ არ მივაქციეთ ყურადღება და არც კი ვიკადრეთ ლაპარაკი მათთან უფრო იმიტომ, რომ სულ ერთ და იგივეს შამოგვიოდნენ. ის კი არ ვიფიქრეთ—თუ კაცი რითაც არის მოსაქმე, სულ იმაზედ ფიქრობს.

მე დამკვიცვებით შევიტყე ახლა მათი უბედური მდგომარეობა; მაგრამ, დროების უქონლობის გამო, ერთი პატარა რამ ვერ მიუბღარჯნე, რომ მომეხერხებინა რამ და სხვებმაც ყურები არ გამოიჩინეს. მაგრამ, თუნდაც დროც მქონიყო, შემძლებოდა კიდევ ძალიან კარგათ დაწერა და გამოხატვა მათი ქვემოთმოყვანილ მწუხარებისა, ვინ იქნებოდა მაშინ გამოძიებული და შემბრალებელი მათი? აწინდელი ქვეყანა ქადაგობს სიყვარულის გრძნობის გაღვიძებასა, მაგრამ საქმით არაფერი სჩანს. ჩვენ მარტო კედლებ შუა ხმელი სიტყვებით ვაკეთილებთ დაბალ ხალხის მდგომარეობას და საქმით კი თითონ გვევლეწოდებთ საცოდავებს! რაღა გვეთქმის ჩინოვნიკებზედ, მათ თანაშემწეებზედ, მსაჯულებზედ, ვაჭრებზედ?

შაკრავათ თქვენთან ქადაგებაზედ და აგრეთვე საქმის უკან დაბრუნებაზედ. ახლა ვიწყოთ ლაპარაკი იმაზედ, თუ რას ამბობენ ჩვენი რეხელები ანუ პოთელიელები თვის შეწუხებაზედ, რომელიც იქნება თქვენსათვის ვერ გამოეხატო და

ვერც გაგაგებინოთ, მაგრამ გთხოვთ მოტყუებასა.

1875-ს წელსა ზაფხულის დროს, ამბობენ ისინი, მობრძანდა ორიალეთში სახელმწიფო მიწების დასაზომათ მიწების მზომავი უფალი მარდანოვი. მე მას სრულიად არ ვიცნობ, მაგრამ, როგორც ამბობენ თრიალეთელები, ის არის სომეხი, ფულის მონა, იუდაზედ გადაჭარბებული.

როგორ გაუყოფდა ის სოფლებს მიწებს? მართლა, იმის გარეგნული საქმეები ყოველ სინილისიან კაცს ააღვლევებს და აუნღვრევს სიმართლის გრძობას... მეც შინახავს მისი დაყოფილი მიწები წალკელებ ანუ ორიალეთელებ შუა და გულადათ დაეპოვიცებ იმათ მარდანოვზედ ნაქვამ სიტყვებს: „თაუხ სუ იჩანდა, ალ ხა ბახარ; სამა, მარდანოვ, ერა გირაჯა, ბუ იმ ყაირანდა, ბირ ქარა და ბახმადი, ონიჩონდა ბიზი ხარაბ ეილადი, ხარაბ ეთსონი ალახ!“ (მათამი წყალს დაღვეს და ღმერთს შეხედავს; მაგრამ, ამ დედა მიწაში ჩასადრომმა მარდანოვმა, ამ საქმის გარეგნის დროს, ერთხელაც არ შესხვდა! ამიტომაც დაგვლუბა დაღუპოს ღმერთმა ის).

ზანსაკუთრებით კი სტირიან და სჩივიან მის უამართლობაზედ ს. რეხელები ანუ მოთელიელები, რომლებიც ამბობენ. მარდანოვმა ამ ქვეყნის სიცოცხლე სრულიად გაგვიქრო. როგორა? აი როგორ: მოგვხსენებთ, რომ თრიალეთელები თავლის გამოისობით, ნოემბრის ნახევრიდგან ვიდრე მარტის გასვლამდის, ცხვარ-ძროხას სახლში აჭმევენ თივა ბზესა, მუშა ხარ-კამეჩს-კი თითქმის მაინის ნახევრამდინ. თუ ასე არ მოიქცნენ, საქონელს ვერ შეინახვენ და ვერც არას დასთესენ. თესვა აქ იციან შემოდგომობით კი არა—გაზაფხულობით, შემოდგომობით ერთ დათესილ ყანას ვერ ნახავთ მთელ ორიალეთის სოფლებში, ამ დროს ისინი სთიბვენ ყანებს, და არა მკიან, ბზის ბლომათ მქონლობის გამო, რომ ზამთარში არ დაამშობონ საქონელი.

აქედგან წარმოიღვინეთ იმათი მდგომარეობა მას დღეს აქეთ, რაც უფ. მარდანოვის ჭკუის გაკეთებულ საქმემ წართვა ქეშმარიტად კარებზედ მქონი ნაფუზრები და ჭალები სათივე.

სათივე ჭალები შემდეგ დიდი ხნის დავისა და მრავალი ფულის დახარჯვისა გამოვიხსენით ბატონების ხელიდგან და იმან კი წაგვართვა და მისცა იმათ, ვინც სრულებით თავიანთის საჭიროდ არ რაცხავდნენ სიშორის გამო და აფუჭებინა მეჯოგებსა, ჩვენ კი შიმშილით გვეხოცება საქონელი და ჩვენ თითონაც უყანობის გამო გავდარიბდით და დავემზავსენით მაწანწალა ბოშებსა. მაი ჩვენ დღეს და სიცოცხლეს!

აქე ოხვრით იმეორებენ ამ დაგვარ უბედურულ სიტყვებსა სოფლები რეხელები ყოველ უცხო იმათ სოფელში მიმსვლელ კაცთანა.

ისინი კიდეც ამბობენ: ამ ჩვენი სიცოცხლის საზღოების იმედის მოცემის

მაგიერათ, მოგვცა ჩვენ უფალმა მარდანოვმა მალალი ქვა კლდიანი, მთები, სადაც ვერც გუთანი ეკიდება, და ვერც შიშის გამო, ცხვარი-ძროხა ვერ წაუსხათ ჩვენ მწყემსებსო. ამ ადგილებსაც, ჩვენ საუბედუროთ, ხან თავადები უპატრონდებიან და ხან მათ მამულზედ ზაფხულობით მცხოვრებელნი და წაქეზებული თავადებისაგან თათრები, რომლებიც მრავალ მოპარულ ჩვენ საქონლიდგან დეკეულებს და ბერწ-ძროხებს მიართმევენ ხოლმე, თავადები დიდის კმაყოფილობით იღებენ მათგან ძღვენსა და თავადურულათ უფრო ახელოვნებენ ქურდობაზედ, რაზედაც თათრები მიდიან დიდის იმედით და გაბედულობით.

ეს ამბები ამ წამსაც ხდებიან. თუმცა ორიალეთის საპრისტაოში მივიღვართ საჩივრად, მაგრამ იქილგანაც, როგორც იცით „ძიეღთან უღონო დამნაშავეა“: დატუქსულნი და ტყუალათ გამტყუნებულნი, თავ-დაკიდულნი და ხელ-დაკრეფილნი ობოლნი ვბრუნდებით შინისაკენ. თათრებს პრისტაეიც მრავალი სუქანი დეკეულების აყვანას შეუჩვევიათ..

შარშან თათრებმა 30 სული ძროხა ერთ ღამეს მოგვარეს, მეორე დიღას წირვის დროს (კვირა იყო) თავ-გატეხილი მენახირე მოვიდა, მოგვიტანა ამბავი—თუ თათრებმა ყანები გადასწყვეს, ცხვარი, ძროხა წაგვართვეს, გუთნებს დაეცნენ და ჯაჭვები და რკინის უღლები წაიღესო.

ჩვენ მოთმინებიდგან გამოასულნი შავგროვდით წავედით ჩვენი საქონლის გამოსასხნელათ და აი რა მოხდა: მივედით თუ არა თათრებთან, იმათ ჩხუბი დაიწყეს, ტკბილი სიტყვებიც არ გვათქმევინეს. ბაცხარა ჩხუბი, რაშიაც თათრების მხარე მიიღეს იმათმა ძაღლებმაც და ჩვენმა ზოგიერთმა კაცმა კი ღეთის შიშისაგან ვერ გაანძლია ენაც, რომ იმათთვინ შეეგინებინა ან დაეყვირნა. მართმა თათრის ძაღლმა ჩვენ ცხენზედ მჯდომ კაცს ფეხი გამოაგლიჯა და ცხენილამ ძირს ბრავგანი გაადინა.

აი რა დღეში ვართ მარდანოვისაგან. რუსთაველი

წმინდარილი რედაქტორთან

ბატონო მეგახეთე!

თქვენთან ერთი რამ სათხარავარი გვაქვს და თუ კანონიერი იყოს ეს ჩვენი თხოვნა, ღმერთი გადღეგროძელებსთ, გვიწამლეთ რამე.

აი რას მოგახსენებთ:

მ რალაც ეშმაკეული რკინის გზა მოიგონეს, ამის გულისათვის სულ შუა-შუა დაგვიჭრეს ეს ამოდენა უკვდავება მამულ-დედული და ამაში ახლა რკინის ხილზე გასვლა-გამოსვლის ნებასაც კი აღარ გვაძლევენ. სხვა სოფლებში რკინის ხილზე ცხენებითაც კი დაიარებიან. და ჩვენ თავს-კი არვიციოთ რა ამბავია,

ჩვენში ვინც ხილის ყარაულს პატივს სცემს სეკლ-სეველი ნახევარ თუნგი

ღვინით, თითო ბოთლი უფრო, ნელს თევზით და ანსხვა რამით, იმას სრული ნება აქვს ხილზე გასვლა-გამოსვლისა; ვინც არა და ფხსაც ვერ შესდგამს ზედა.

შველას რომ შეგვეძლოს ამისთანა პატივის-ცემა. კიდეც ჯანი გავარდეს ჯანუასა, მაგრამ ბევრს ჩვენთაგანს მქადის. ლუკმაც კი ენატრება და აბა რით გვიბრძანებთ, რომ სხვას პატივის ცემა გავუწიო.

ახლა თქვენ იმას გეხვეწებით, ბატონო მეგახეთე, რომ თქვენის გაზეთითვე გვაცნობოთ: მართლა კანონით სულ დაშლილია ხილზე ფეხით გასვლა-გამოსვლა, თუ მართო რომელსამე დროსა, ანარა და, თუ ფასით უნდა გავდიოდეთ, რა არის რკინის ხილზე გასვლა გამოსვლის მახანდა?

ძეგველი.

— რკინის გზის ხილზედ და იმ გზებზედ, რომელნიც სოფლის გზებს სჭრიან არავითარი გადასახ დი არ არის დედებული. მხოლოდ, რკინის გზის კანონებით, ამ ხილზედ და სოფლის გადახრილ გზებზე გასვლა-გამოსვლა შეიძლება. იმ დრომდინ, სანამ ათი მინუტი რჩება ამ ალაგებზედ მაშინის გატარებისა, ე. ი. როცა ათი მინუტი რჩება რკინის გზის მაშინის მოსვლამდინ, მაშინ აქეთ ყარაულებს უფლება აღუქმადლონ უფლის გასვლა-გამოსვლა, იმისთანა ხილზედ არის რკინის გზაზე, რომლებზედაც ცხენოსან კაცსა და ხარ ურემს არასდროს არა აქვს გასვლა-გამოსვლის უფლება.

რედ.

წმინდა ელიოზა

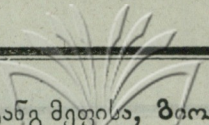
20 მკათათვეს

ამ თვის ოცს, ქალაქ მთილისში და სხვა მართლ-ძაწეთის მხარეებში ჩვეულებრივ იღვსასწაულეს წმინდა ელიოზა.

ამ დღესასწაულს, ძველ დროში თურმე არა ხელოსანი არ იმუშაებდა საქართველოში, და უძველესათ ყველა ამქარს სამღეთო უნდა დაეკლათ, წმინდა ელიას სახელზე; მაგრამ ეხლა ეს ჩვეულება ჩვენ ხალხს მიავიწყდა და მხოლოდ დღესასწაულობენ კი ხოლმე და ნამეტნავად ხარაზები ძალიან უქმობენ.

წმინდა ელია თურმე ხარაზი ყოფილა, როგორც იძახის ჩვენი ხალხი. ისეთი კეთილი და შრომის-მოყვარე კაცი ყოფილა, რომ მის დროს ქვეყანაზე მისებრივ ერთგული მუშა ხარაზი არავის ენახა. ელიას ჰქონდა თურმე ხარაზის ღუქანი და სცხოვრებდა მითით, და ისეთი ღეთის-მოყვარული კაცი იყო, რომ თავის დღეში ერთს უქმე დღეს არ გასტენამდა, თუნდ რომ კაცს ასი თუმანი მიეცა, მისთვის და ეთქვა, თუ ეს საქმე გააკეთეო.

მართხელ ელიას ღუქანში, ერთ უქმე

დღესა, ერთი დედაკაცი მისულა და ჩამოჰკიდებია—თუ ერთი წყვილი ქოში შამიკერეო. მლიას ბეერი უარი უთქვამს: დღეს უქმეა და ზომას ვერ ავიღებო; მაგრამ ბოლოს დედაკაცს დაუძალადებია და ზომა აუღებინებია,—ესეც აი როგორ:

მლიას შაგირდისთვის მოუტაინებია ერთი ტაშტი ნაცარი, დაუყრია თავის კუნძის წინა და დედაკაცისათვის უთქვამს, რომ აი ამ ნაცარზე დადგი ფენი, ხვალ ამ ფენის დანადგომიდან ზომას გადავიღებო და შაგიკერაო. დედაკაცს ეს არ უქნია, დაუძალადებია და როგორც რიგია გადუღებინებია ფენის ზომა. შემდეგ წასულა.

მაგრამ წასვლის უმაღლეს მლიას თავის დანაშაულობა უგრძობია: აულია თავის ორი წალის მახათი და გამოუთხრია თვალები. მაშინათვე ზიცილამ ორი ანგელოზი ჩამოსულა, აუყვანიათ მლია და ზეცას წაუყვანიათ უფალთანა...

აღრე საქართველოში ხარაზები უფრო დღესასწაულობდნენ ამ დღესა. მაგრამ ახლაც აგროვებენ ისინი ამქრობაში ფულებსა. მით რომელსამე ბაღში გააკეთებენ სადილსა და პარაკლისსაც ახდევინებენ. აღრე თურმე ყოველს ხარაზს დასალოცად ყბლ (ვადა) გათაგებული შაგირდი უნდა ჰყოლიყო მზათა, ამ დროსთვის, რომ უსტაბაშს დაელოცა ეს იმისთვისა.

შოველი ხარაზი ევედრება ღმერთსა, რომ მლიას ნიჭი, მოთმინება და სიმართლე მამეციო...

ზ. შაჰმინდელი

განცხადებანი „ქეკეთი“

სარძეო სარდაფს „ქეკეთი“, ყოველ დღე ისყიდება: კარაქი, ნაღები, მცტა ნატეო როგორც ყველი, უდუღარი და ადუღებული რძე და მაწონი.—

ამ ზაფხულს მსურველთა მოჯორშიაც შეუძლიანთ მოითხოვონ ყველაფერი ის, რაც აქ, ქალაქის სარდაფში, ისყიდება, მხოლოდ საჭიროა, რომ დანაწიკებმა წინ და წინ გამოუცხადონ სარძეო სარდაფს თავის სურვილი, რომ დანიშნულ დროს სახლზე მიუვიდეს.

სარძეო სარდაფი „ქეკეთი“ იმყოფება: სასახლის ქუჩაზე, მუხეუმის პირდაპირ, შაბურავის სახლებში, სადაც უწინ ივანოვის ბიბლიოთეკა იყო.

ძალისამებრ კონტრაქტისა, რომლითაც შევეკარ მე თფილისის ქალაქის ბამგეობას, ვივინის ამა 1877 წელსა, მე ავიღე იჯარით (ოტკუპით) შეკრება ხარჯისა, რომელიც ერთმევის საზიჯისათვის, მსუბუქი დროსკებითა, ჭაეტონებითა და მძიმე საქონლის ზიდვითა, პოვოსკებითა და თუ ფურგუნებითა.

ამ საგნისათვის მაქვს ნაქირავეები კანტორა ერევნის მეიდანზედ, პლავერდოვის სახლში სასულიერო სემინარიის პირდაპირ, მეჩანსკის უპრავას გვერდით.

შემაღლესად ესთხოვ ყოველთა, რომელთაც არ მიუღიათ ამ წლისათვის ბლიახი, გამოცხადდნენ ჩემს კანტორაში მისაღებლათ ბლიახისა, რომლისათვისაც უნდა მისცენ განწესებული ფული. ფულის მიღება და ბლიახის მიცემა დაწყობილი იქმნება ყოველ დღესა დილით 8 საათიდან ვიდრე 2 სათამდე შუადღის უკანა, გარდა კვირისა და უქმი დღეებისა. ამისთვის მაქვს პატივი გამოუცხადო ყოველთა საერთოთ.

მოიჯარადრე სტეფან ლოვლათბეგოვი

სრული კანონი მახტანგ მეფისა, ბიორგი მეფისა, ძათალიკოპრეყე უბუღაქი, ბერძმული, სომხური და ურდული (მოსესი). ლურჯ ქალაღზე დაწერილი, სუფათ, და ყდაში არის შეკრული. შასის გაგება შეიძლება ქეკეთიმე ხელოაძის სტამბაში.

ქილილა და მანა,

თარგმნილი სპარსულიდან ქართულ ენაზედ მეფე მახტანგისაგან და გალექსილი საბა სულხან ორბელიანისაგან. სრულათ არის დაწერილი და ყდაში ჩასმული. შასის გაგება შეიძლება ქეკეთიმე ხელოაძის სტამბაში.

თფილისის სამკურნალო

(4-ს აპრილის სახსოვრად)

პრევენის მაედანზე, წინამძღვაროვის სახლებში. ავათმყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვირას გარდა, დღის 8 საათიდან დღისვე 10 სათამდე.

მრ შაბათს: ექიმი მინკევიჩი — ხირურგიულ ავათმყოფობისათვის, ბარალევიჩი და ლისიცივი — შინაგანი ავათმყოფობისათვის.

სამ შაბათს: მერმიშევი და მარკაროვი — შინაგანი ავათმყოფობისათვის, თამაშევი — თვალის ექიმი.

მთ შაბათს: ლისიცივი — შინაგანი ავათმყოფ., ქიურჩიანცი — ვენერიული ავათმყოფობისათვის.

ხუთ შაბათს: მერმიშევი — შინაგან ავათმყოფობისათვის.

პარასკევს: ლისიცივი და ასატუროვი — შინაგანი ავათმყოფობისათვის და მინკევიჩი — ხირურგიულისათვის.

შაბათს: მერმიშევი და მარკაროვი — შინაგანი ავათმყოფ., ქიურჩიანცი — ყურის და ხირურგიულ ავათმყოფობისათვის და თამაშევი — თვალის ავათმყოფობისათვის.

რკ. ზზა.	დილა.	სალამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მ. კაპ	ბირჟა	მან. კაპ	მაზანდა	მან. კაპ.
თფილისი	9 21	5 18			მ.ცი სიტყვა თფილისიდან:		პეტერბურგი, 21 ივლისს		თფილისი, 22 ივლისს	
მცხეთა	10 11	6 27	68	38	ჭუთაისს, შოთს	1	მრთი მანეთი ლირს:		შქე. თეთ. მანჯისა, ფთ.	120
ბორი	11 58	9 43	2 40	1 23	ბორს, ღუშეთს, სიღნაღს	50	ლონდონში 24 პენსი.	78	შქეილი წითელი.	1
ხაშური	1 29	11 57	3 92	2 18	როსტოვს, მდებსას, მოსკოვს	2	პარიჟში 262 ნანტიმი.	81	ჭერი ფუთი.	70
სურამი	1 44		4 42	2 46	პეტერბურგს, მარაგას	2	მსკონტი(სარგებლისფასი)	71	ბაშა მრეწვისა, ფუთი	7
შვირილა	5 49		5 81	3 23	მსხალეთში, შვეიცარიაში	3	ბანკის ბილეთი 5%	94	— ამერიკისა, ფუთი.	8 50
რიონი	6 47		6 75	3 75	იტალიაში და საფრანგეთში	3 50	მოგებინი(პირველისეხსი)	207	ბაპენტილი ბაშა ფთ.	780
სამტრედია	7 41		7 73	4 29	ინგლისში	3 75	მოგებინი (მეორე სეხსი)	207 50	მატყლი თუშური ფთ.	6
ახ.-სენაკი	—		8 57	4 76	ფოზა		ბირაოს ფურცლები:		— თარაქამისა ფთ.	380
შოთი	9 40		9 75	5 42	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, ქუთაისს, რუხეთს—ყოველ დღე		თფილ. სააზნ. ბანკისა.		პბრეშუმი ნუხური სტ.	220
შოთი	9 13				კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და სამშ.		ხერსონის ბანკის (5 1/2)	83	ქონი, ფუთი.	550
ახ.-სენაკი	—		1 18	66	მზურ.—პარასკ. და ორშ. ძახეთს—		მოსკოვის (5%)	90 50	ქონის სანთელი ფუთი.	620
სამტრედია	11 16		2 6	1 14	სამშ. და შაბ. ბ) ქუთაისიდან:		აკციები:		სტეარინის სანთელი, ფ.	12
რიონი	12 13		3 4	1 69	თფილისისა და შოთისაკენ—ყოველ		მდების სავაჭრო ბანკის	158	ხორცი ძროხისა, ლიტ.	54
შვირილა	1 18	ლაშე	3 98	2 21	დღე, კვირას გარდა. მზურგეთს—		შოთი-თფილ. რკინ. გზის		— ცხვრისა, ლიტრა	54
სურამი	5 12	1 10	5 33	2 96	ორშ. და პარასკ.		შაგი ზღვის ცეცხ. გემების	465	სპირტი, გრადუსი	12
ხაშური	5 39	1 37	5 84	3 24	წიგნის გაგზავნარუსეთში	კაპ	ძაეკაზის და მერკურის.	203	შაქარი, ბროც. ფუთი	780
ბორი	7 5	4 8	7 36	4 9	და სამზღვარ გარეთ:		პირვ. საზღვევ. საზოგ.	735 50	— ფხვნილი ფუთი	750
მცხეთა	8 50	6 59	9 8	5 4	ლია წიგნის	4	პეტერბ. საზღვევ. საზ.	235 50	შავა გრვალის, ფუთი	25
თფილისი	9 31	7 56	9 75	5 42	დაბეჭდილის (სამი მისხალი)	8	მოსკოვის საზღვევ. საზ.	268	ხეთი ქუნჯუთისა ფუთ.	9
									მქოლ 1/2 იმპერიალი.	7 97